

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Departament Budżetu i Finansów

KBF.410.001.12.2023

Pan
Jacek Jastrzębski
Przewodniczący
Komisji Nadzoru Finansowego
Urząd Komisji Nadzoru Finansowego
ul. Piękna 20
00-549 Warszawa

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

P/23/001 Wykonanie budżetu państwa w 2022 r. – wykonanie planu finansowego Urzędu Komisji Nadzoru Finansowego

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Urząd Komisji Nadzoru Finansowego, ul. Piękna 20, 00-549 Warszawa
Kierownik jednostki kontrolowanej	Jacek Jastrzębski, Przewodniczący Komisji Nadzoru Finansowego od 23 listopada 2018 r.
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ¹
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Departament Budżetu i Finansów
Kontroler	Tomasz Wańkiewicz, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr KBF/83/2023 z 29 grudnia 2022 r. (akta kontroli: tom I str. 1-2)

II. Cel i zakres kontroli

Cel kontroli	<p>Celem kontroli było dokonanie oceny wykonania w 2022 r. planu finansowego Urzędu Komisji Nadzoru Finansowego (dalej także: UKNF lub Urząd) pod względem legalności, celowości, rzetelności i gospodarności.</p> <p>Ocenię podlegały w szczególności:</p> <ul style="list-style-type: none"> – realizacja przychodów UKNF; – planowanie i wykonanie kosztów, w tym związanych z wydatkami majątkowymi, oraz efekty realizowanych zadań, w tym stopień ich realizacji; – zamówienia publiczne; – gospodarowanie wolnymi środkami; – sporządzenie rocznych sprawozdań budżetowych oraz sprawozdań za IV kwartał 2022 r. w zakresie operacji finansowych.
Zakres kontroli	<p>Podstawą sformułowania oceny wymienionych wyżej obszarów były ustalenia dokonane w wyniku następujących działań kontrolnych:</p> <ul style="list-style-type: none"> – analizy wykonania planu przychodów, – analizy stanu należności pozostałych do zapłaty, – szczegółowej kontroli prawidłowości i terminowości ustalenia wybranych należności oraz windykacji zaległości, – analizy kosztów, w tym związanych z wydatkami majątkowymi, – analizy mierników realizacji zadań oraz efektów uzyskanych w wyniku wydatkowania środków, – szczegółowego badania próby wydatków, – analizy wybranych postępowań o udzielenie zamówienia publicznego, – analizy stanu zobowiązań, – badania prawidłowości sporządzenia sprawozdań. <p>Opis ustaleń kontrolnych przedstawiono w części IV. <i>Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny częściowe kontrolowanej działalności.</i></p>

¹ Dz. U. z 2022 r. poz. 623; dalej: ustawa NIK.

III. Ocena ogólna² kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie wykonanie planu finansowego Urzędu Komisji Nadzoru Finansowego na 2022 r.

Uzasadnienie oceny ogólnej

Urząd należycie pobierał przychody od nadzorowanych podmiotów rynku finansowego na pokrycie kosztów działalności Urzędu i jego organów. Przychody zrealizowane w 2022 r. w wysokości 495 695 tys. zł były niższe od planowanych o 8,4%, ale przewyższały poniesione koszty o 42 939 tys. zł i umożliwiły realizację ustawowych zadań. Głównym źródłem przychodów Urzędu były wpłaty i opłaty wniesione przez podmioty nadzorowane na pokrycie kosztów nadzoru w wysokości 443 037 tys. zł. Należności przeterminowane wyniosły 128 979 tys. zł i były wyższe niż w 2021 r. o 25%. Były to należności od podmiotów nadzorowanych, w tym głównie z tytułu kar administracyjnych w kwocie 89 631 tys. zł. Kwota należności odzyskanych w 2022 r. wyniosła 49 704 tys. zł. NIK nie stwierdziła nieprawidłowości w pobieraniu przychodów oraz dochodzeniu przeterminowanych należności.

Poniesione w 2022 r. koszty w wysokości 452 756 tys. zł były niższe od planowanych o 14,6%, ale wyższe od kosztów poniesionych w 2021 r. o 14,1%. Niższe od planowanych koszty wynikały głównie z: niższych kosztów świadczeń na rzecz osób fizycznych, w konsekwencji mniejszej liczby planowanych mediacji związanych z przewalutowaniem kredytów denominowanych lub indeksowanych do waluty innej niż waluta polska (tzw. kredytów frankowych); rezygnacji z części planowanych zakupów inwestycyjnych i usług; otrzymania w ramach przeprowadzonych postępowań ofert z niższymi cenami niż szacowano na etapie planowania; niższych kosztów wynagrodzeń i pochodnych od wynagrodzeń, w związku z niższym od planowanego poziomem zatrudnienia.

NIK nie stwierdziła nieprawidłowości w zbadanej próbie obejmującej 15,3% kosztów UKNF w 2022 r. Zostały one poniesione z zachowaniem zasad gospodarowania środkami publicznymi, określonych w ustawie z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych³. Prawidłowa była realizacja mierników ustalonych w planie finansowym w układzie zadaniowym Urzędu Komisji Nadzoru Finansowego na 2022 r.

Jako nieprawidłowość NIK uznała niepełne uwzględnienie postanowień zawartych w art. 52 ust. 2 pkt 2 ustawy o finansach publicznych przy dokonywaniu zmian w planie finansowym UKNF, co jednak nie miało wpływu na realizację tego planu w 2022 r.

NIK zaopiniowała pozytywnie roczne sprawozdania budżetowe UKNF za 2022 r. oraz w zakresie operacji finansowych za IV kwartał 2022 r. Zostały one sporządzone terminowo, na podstawie danych wynikających z ewidencji księgowej, stosownie do przepisów rozporządzeń Ministra Finansów w sprawie sprawozdań jednostek sektora finansów publicznych w zakresie operacji finansowych⁴, a także sprawozdawczości budżetowej w układzie zadaniowym⁵.

² W kontroli wykonania budżetu państwa w 2022 r. Najwyższa Izba Kontroli stosuje następujące oceny: pozytywna i negatywna. W przypadku gdy nie zostały spełnione kryteria ani dla oceny pozytywnej, ani dla negatywnej, stosuje się ocenę w formie opisowej.

³ Dz. U. z 2022 r. poz. 1634, ze zm.

⁴ Rozporządzenie Ministra Finansów, Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 17 grudnia 2020 r. w sprawie sprawozdań jednostek sektora finansów publicznych w zakresie operacji finansowych (Dz. U. z 2023 r. poz. 652).

⁵ Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 28 grudnia 2011 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej w układzie zadaniowym (Dz. U. z 2021 r. poz. 1731).

IV. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny cząstkowe⁶ kontrolowanej działalności

OBSZAR 1. Wykonanie planu finansowego Urzędu Komisji Nadzoru Finansowego

1.1 Wykonanie planu przychodów

Opis stanu faktycznego

Przychody zrealizowane w 2022 r. wyniosły 495 695 tys. zł i były niższe od planowanych o 45 345 tys. zł, tj. o 8,4%, ale wyższe od uzyskanych w 2021 r. o 59 278 tys. zł, tj. o 13,6%.

Głównym źródłem przychodów Urzędu były przychody kwalifikowane w planie finansowym do grupy *Pozostałe*. Przychody te wyniosły 480 481 tys. zł i stanowiły 96,9% przychodów ogółem Urzędu. Były one niższe od planowanych o 51 459 tys. zł (o 9,7%), ale wyższe od uzyskanych w 2021 r. o 54 573 tys. zł (o 12,8%).

W grupie przychodów *Pozostałe* największe były wpływy z różnych dochodów obejmujące głównie wpłaty i opłaty wnoszone przez podmioty nadzorowane na pokrycie kosztów nadzoru. Wpływy te wyniosły 457 205 tys. zł i stanowiły 95,2% tej grupy przychodów. Były one niższe od planowanych o 65 473 tys. zł (o 12,5%), ale wyższe niż w 2021 r. o 49 087 tys. zł (o 12%). W 2022 r. wpływy od podmiotów rynku bankowego wyniosły 248 330 tys. zł, ubezpieczeniowego – 88 140 tys. zł, kapitałowego – 83 364 tys. zł, emerytalnego – 21 993 tys. zł, a od pozostałych podmiotów – 1210 tys. zł. Niższa od planowanej realizacja przychodów z tytułu wpłat i opłat na pokrycie kosztów nadzoru wynikała ze sposobu rozliczania tych kosztów. Zgodnie z art. 19a ust. 6 i 7 ustawy z dnia 21 lipca 2006 r. o nadzorze nad rynkiem finansowym⁷, z przychodów UKNF pokrywane są koszty funkcjonowania UKNF i jego organów, na podstawie kwoty ustalonej w planie finansowym, a po zakończeniu roku obrotowego ustala się różnicę pomiędzy planowanymi a wykonanymi kosztami, którą uwzględnia się w rozliczeniu kosztów nadzoru w następnym roku obrotowym.

Odsetki od nieterminowych wpłat kar i opłat wyniosły 11 985 tys. zł (2,5% tej grupy przychodów). Były one wyższe od planowanych o 11 935 tys. zł (o 23 870%) i wyższe niż w 2021 r. o 5551 tys. zł (o 86,3%).

Wpływy z tytułu najmu wyniosły 5288 tys. zł (1,1% tej grupy przychodów). Były one wyższe od planowanych o 76 tys. zł (o 1,5%) i niższe niż w 2021 r. o 153 tys. zł (o 2,8%).

Opłaty ewidencyjne, za zezwolenia oraz akredytacje wyniosły 5266 tys. zł (1,1% tej grupy przychodów). Były one wyższe od planowanych o 2266 tys. zł (o 75,5%) i niższe niż w 2021 r. o 71 tys. zł (o 1,3%). Wynikało to z faktu utworzenia na rynku większej liczby nowych podmiotów objętych obowiązkiem uzyskania zezwolenia KNF w porównaniu do pierwotnie planowanej ich liczby w 2022 r.

Wpływy z opłat egzaminacyjnych oraz za wydanie świadectw, dyplomów, zaświadczeń i certyfikatów wyniosły 737 tys. zł (0,2% tej grupy przychodów). Były one niższe od planowanych o 263 tys. zł (26,3%), ale wyższe niż w 2021 r. o 159 tys. zł (o 27,5%). Uzyskanie przychodów niższych od planowanych wynikało z ograniczeń wprowadzonych w związku z epidemią COVID-19, w wyniku których mniejsza liczba osób przystąpiła do egzaminów.

⁶ Oceny cząstkowe to oceny działalności w poszczególnych obszarach badań kontrolnych. Ocena cząstkowa może być sformułowana jako ocena pozytywna, ocena negatywna albo ocena w formie opisowej.

⁷ Dz. U. z 2022 r. poz. 660, ze zm.

Ponadto w 2022 r. Urząd uzyskał przychody w wysokości 9567 tys. zł z tytułu odsetek od depozytów u Ministra Finansów. Były one wyższe od planowanych o 9467 tys. zł oraz wyższe od uzyskanych w 2021 r. o 9452 tys. zł (o 8232,2%). Urząd wyjaśnił, że plan finansowy UKNF był przygotowywany w lipcu 2021 r., a uchwała Komisji Nadzoru Finansowego w sprawie projektu planu finansowego na rok 2022 została podjęta 3 sierpnia 2021 r. W tym czasie stopa depozytowa Narodowego Banku Polskiego, która przekłada się na oprocentowanie m.in. depozytów *overnight* u Ministra Finansów, wynosiła 0,00%. Przychody z tytułu odsetek od depozytów u Ministra Finansów zostały zaplanowane z uwzględnieniem ewentualnego, nieznacznego wzrostu stóp procentowych. Tymczasem od rozpoczęcia cyklu podwyżek stóp procentowych w IV kwartale 2021 r. stopa depozytowa osiągnęła 8 września 2022 r. poziom 6,25%, co przełożyło się na tak wysokie przychody w tej grupie planu finansowego, w porównaniu z planowanymi i osiągniętymi rok wcześniej.
(akta kontroli: tom I str. 36-101; tom II str. 196-207)

Należności UKNF, według stanu na 31 grudnia 2022 r., wyniosły 134 209,5 tys. zł i w porównaniu do stanu na koniec 2021 r. wzrosły o 22 819,6 tys. zł, tj. o 20,5%. Tak znaczny wzrost należności wynikał z dużej ilości nakładanych przez Urząd kar. Należności od podmiotów nadzorowanych (133 163,3 tys. zł) stanowiły 99,2% ogółu należności. W szczególności dotyczyły one: kar administracyjnych (66,8% tych należności), odsetek od zaległości (17,8%) oraz należności z tytułu wpłat na pokrycie kosztów nadzoru (13%).

Należności przeterminowane na koniec 2022 r. wyniosły 128 978,9 tys. zł i były wyższe o 25 772,9 tys. zł (o 25%) od należności przeterminowanych na koniec 2021 r. Były to należności od podmiotów nadzorowanych, w tym z tytułu: kar administracyjnych w wysokości 89 631,2 tys. zł, wpłat na pokrycie kosztów nadzoru – 17 329,1 tys. zł, odsetek od zaległości – 19 919,6 tys. zł. Kwota należności odzyskanych przez UKNF w 2022 r. wyniosła 49 704,2 tys. zł (w tym 608,9 tys. zł stanowiły odsetki) i była wyższa niż w 2021 r. o 3710,2 tys. zł (o 8,1%). W 2022 r. kwota należności w systemie księgowym do odpisania z ewidencji księgowej wynosiła 21 768,6 tys. zł⁸.

Przyrost należności przeterminowanych, których poziom w 2022 r. wzrósł o 25% w stosunku do 2021 r., był wynikiem nałożenia przez Komisję Nadzoru Finansowego kar pieniężnych o wartości blisko 63% wyższej niż w 2021 r. (73 296,7 tys. zł w 2022 r. wobec 45 012,5 tys. zł w 2021 r.). Znaczna część nałożonych przez KNF kar nie była wpłacana dobrowolnie i kierowana była do windykacji.

W 2022 r. nie było przypadków rozłożenia zaległości na raty, odroczenia spłaty lub umorzenia należności.

W trakcie kontroli szczegółowym badaniem objęto działania windykacyjne UKNF wobec 15 należności przeterminowanych, na łączną kwotę, według stanu na 31 grudnia 2022 r., 57 526,5 tys. zł, w tym 47 888,9 tys. zł z tytułu nałożonych przez KNF kar pieniężnych i 9637,6 tys. zł z tytułu naliczonych odsetek od nieterminowej wpłaty tych kar. Do kontroli wybrano należności o najwyższych wartościach i najdłuższym okresie przeterminowania. W przypadku wszystkich objętych kontrolą należności UKNF podejmował działania windykacyjne w celu ich odzyskania. Urząd do każdego z dłużników kierował upomnienia, wzywając ich do uregulowania zaległości. Wystawiono 12 tytułów wykonawczych na łączną kwotę 50 961,9 tys. zł (w dwóch przypadkach nie minął jeszcze termin płatności wskazany w upomnieniach, a w jednym przypadku podmiot częściowo uregulował należność,

⁸ Odpis z ewidencji księgowej był spowodowany bezskutecznością prowadzonych postępowań egzekucyjnych.

po czym Wojewódzki Sąd Administracyjny w Warszawie wstrzymał wykonanie pozostałej części kary).

W przypadku siedmiu należności na łączną kwotę 28 000,4 tys. zł postępowania egzekucyjne wobec dłużników zostały: umorzone przez naczelników urzędów skarbowych na podstawie art. 59 § 2 ustawy z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji⁹ (bezskuteczność z powodu braku majątku lub źródła dochodu zobowiązanego, z których jest możliwe wyegzekwowanie środków pieniężnych przewyższających koszty egzekucyjne) lub zawieszono na podstawie art. 35 § 1 powyższej ustawy (wskutek wniesienia przez zobowiązanego zarzutu w sprawie egzekucji administracyjnej). W jednym przypadku postępowanie egzekucyjne zostało wstrzymane postanowieniem Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego, a w pozostałych siedmiu przypadkach windykacja należności jest w toku.

Należności objęte postępowaniem egzekucyjnym były monitorowane na bieżąco. Dla każdej sprawy prowadzona była dokumentacja w formie elektronicznej, a zmiany stanu danej sprawy w trakcie roku potwierdzone były notatkami służbowymi. Zespół Należności, analogicznie do lat poprzednich, prowadził niezależnie od systemu finansowo-księgowego własne rejestry: należności, upomnień/wezwań do zapłaty, tytułów wykonawczych oraz zgłoszonych wierzytelności, które były na bieżąco aktualizowane. W sprawach objętych postępowaniami egzekucyjnymi co trzy miesiące wysyłane były, na podstawie art. 36 ust. 1 ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji, zapytania do organów prowadzących postępowania dotyczące stanu egzekucji.

Podejmowane przez UKNF działania były wykonywane zgodnie z zarządzeniem nr 111/2019 Przewodniczącego Komisji Nadzoru Finansowego z dnia 18 grudnia 2019 r. w sprawie zasad i trybu dochodzenia należności przez UKNF. Oprócz działań wymienionych w powyższym zarządzeniu Zespół Należności poszukiwał innych informacji o majątkach zobowiązanych, m.in. w mediach, aby w sytuacji gdy zostanie ujawnione nowe źródło majątku zobowiązanego, wobec którego umorzono postępowanie egzekucyjne z uwagi na bezskuteczność egzekucji, można było podjąć nowe postępowanie.

(akta kontroli: tom I str. 177-198; tom II str. 205)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

1.2 Wykonanie planu kosztów

Opis stanu
faktycznego

Koszty UKNF w 2022 r. wyniosły 452 756 tys. zł i były niższe od planowanych o 77 463 tys. zł, tj. o 14,6%, ale wyższe od kosztów poniesionych w 2021 r. o 56 108 tys. zł (o 14,1%).

Plan finansowy UKNF na 2022 r. był zamieszczony w załączniku nr 14 (tabela nr 5) do ustawy budżetowej na rok 2022 z dnia 17 grudnia 2021 r.¹⁰. W planie określone zostały m. in. przychody w wysokości 536 040 tys. zł i koszty w wysokości 525 219 tys. zł. Plan finansowy UKNF na 2022 r. był zmieniany w lutym 2022 r.¹¹ Zmiana polegała na podwyższeniu kosztów i przychodów UKNF o kwotę 5000 tys. zł.

⁹ Dz. U. z 2022 r. poz. 479, ze zm.

¹⁰ Dz. U. z 2022 r. poz. 270; dalej: ustawa budżetowa.

¹¹ Uchwała nr 55/2022 Komisji Nadzoru Finansowego z dnia 11 lutego 2022 r. w sprawie projektu planu finansowego Urzędu Komisji Nadzoru Finansowego na rok 2022 zatwierdzona w dniu 15 lutego 2022 r. przez Ministra – Członka Rady Ministrów Michała Dworczyka.

Zmianę uzasadniano koniecznością przeznaczenia zwiększonych nakładów na wynagrodzenia w związku z rozbudową kompetencji UKNF w zakresie cyberbezpieczeństwa. Zmiana planu spowodowała wzrost planowanych kosztów z kwoty 525 219 tys. zł do 530 219 tys. zł. Wzrost planowanych kosztów o 5000 tys. zł pociągnął za sobą wzrost planowanych przychodów również o 5000 tys. zł (z kwoty 536 040 tys. zł do 541 040 tys. zł), co, jak wskazał Dyrektor Departamentu Organizacji, Controllingu i Budżetowania w UKNF, wynikało ze specyfiki ustalania planu finansowego i finansowania Urzędu, określonej w art. 19a ust. 6 ustawy o nadzorze nad rynkiem finansowym. Zdaniem NIK, zmiana ta nie w pełni uwzględniała postanowienia art. 52 ust. 2 pkt 2 ustawy o finansach publicznych. Przepis ten stanowi, iż ujęte w rocznych planach finansowych jednostek sektora finansów publicznych koszty mogą ulec zwiększeniu, jeżeli zrealizowano przychody wyższe od prognozowanych oraz zwiększenie kosztów nie spowoduje zwiększenia dotacji z budżetu lub planowanego stanu zobowiązań. Tymczasem koszty ujęte w planie finansowym UKNF zostały zwiększone, pomimo niezrealizowania przychodów wyższych od prognozowanych.

Najwyższy udział w kosztach miały koszty funkcjonowania Urzędu. Wyniosły one 426 124 tys. zł i stanowiły 94,1% kosztów ogółem. Koszty poniesione na funkcjonowanie Urzędu w 2022 r. były niższe od planowanych o 83 095 tys. zł (o 16,3%), ale wyższe od poniesionych w 2021 r. o 49 258 tys. zł (o 13,1%). Wynikały one głównie z: kosztów wynagrodzeń w wysokości 217 322 tys. zł (51% kosztów funkcjonowania), kosztów usług obcych w wysokości 83 110 tys. zł (19,5%), składek w wysokości 43 998 tys. zł (10,3%) oraz pozostałych kosztów funkcjonowania Urzędu w wysokości 39 968 tys. zł (9,4%).

Wynagrodzenia osobowe w wysokości 216 453 tys. zł stanowiły 99,6% kosztów wynagrodzeń w 2022 r. Były one niższe od planowanych o 6082 tys. zł (o 2,7%), ale wyższe niż w 2021 r. o 21 210 tys. zł (o 10,9%). NIK stwierdziła, że dokonanie zmiany planu finansowego UKNF w zakresie wzrostu kosztów wynagrodzeń osobowych (tym samym składek na ubezpieczenia społeczne), będącego podstawą opisanej wyżej zmiany planu finansowego o 5000 tys. zł, nie spowodowało wzrostu realizacji kosztów w tych dwóch kategoriach ponad plan finansowy zamieszczony w ustawie budżetowej. Zmiana planu finansowego UKNF z lutego 2022 r. nie wpłynęła na przekroczenie kosztów UKNF zaplanowanych w załączniku nr 14 do ustawy budżetowej.

Przeciętne miesięczne wynagrodzenie, po uwzględnieniu dodatkowego rocznego wynagrodzenia za 2022 r., wyniosło 13 379 tys. zł i było o 877 zł wyższe niż w 2021 r. (o 7%).

Przeciętne miesięczne zatrudnienie w Urzędzie w 2022 r. wynosiło 1348 osób i w stosunku do planu było mniejsze o 193 osoby, ale większe niż w 2021 r. o 47 osób. Średnie zatrudnienie, niższe od planowanego aż o 12,5%, nie przełożyło się na niższe koszty wynagrodzeń osobowych (niższe od pierwotnego planu jedynie o 2,7%). Niższy niż planowano poziom zatrudnienia wynikał przede wszystkim z ograniczonej dostępności na rynku pracy specjalistów z odpowiednimi kwalifikacjami. Pomimo tego, wynik działań rekrutacyjnych Urząd ocenił jako satysfakcjonujący. W ciągu całego 2022 r. zainicjowano około 130 projektów rekrutacyjnych, w wyniku których zatrudniono ponad 170 osób. Przy ograniczonej dostępności odpowiednich pracowników na rynku pracy było to, zdaniem UKNF, dobrym wynikiem, biorąc pod uwagę profil kandydatów poszukiwanych przez Urząd, tzn. specjalistów i ekspertów w zakresie IT i cyberbezpieczeństwa, analityków danych, a także pozostałych specjalistów z zakresu rynku finansowego. Wzrost wynagrodzeń osobowych

związany był z tym, że w miejsce osób długotrwale nieobecnych zatrudniani byli pracownicy na zastępstwo. Czynniki te w znaczący sposób wpłynęły na wyższy poziom wykonania kosztów wynagrodzeń w 2022 r. w porównaniu do roku poprzedniego.

Koszty usług obcych w kwocie 83 110 tys. zł były niższe od planowanych o 28 510 tys. zł (o 25,5%), ale wyższe niż w 2021 r. o 15 226 tys. zł (o 22,4%). Mniejsze niż przyjęto w planie koszty usług obcych wynikały między innymi z rezygnacji z części zaplanowanych zakupów usług (remontowych i innych) lub ich rozłożenie w czasie (przesunięcie z roku 2022 na kolejne lata) oraz otrzymania ofert na zamówione usługi w cenach niższych niż szacowano na etapie planowania. Natomiast wzrost tych kosztów w 2022 r., w porównaniu do 2021 r., spowodowany był głównie planowanym zakupem usług informatycznych, w szczególności: serwisu pogwarancyjnego, wsparcia technicznego, rozbudowy i budowy nowych systemów informatycznych i telekomunikacyjnych, zapewnienia łączy internetowych pomiędzy lokalizacjami oraz ekspertyz i analiz na potrzeby cyberbezpieczeństwa.

(akta kontroli: tom I str. 204-207; tom II str. 196-207)

W 2022 r. Urząd poniósł koszty z tytułu najmu nieruchomości biurowej przy ul. Pięknej 20 w Warszawie, która jest główną siedzibą Urzędu, w wysokości 24 443,2 tys. zł, w tym: 18 139,2 tys. zł z tytułu czynszu za pomieszczenia biurowe, 4962 tys. zł opłat eksploatacyjnych, 513,9 tys. zł za ogrzewanie, 406,7 tys. zł za energię elektryczną, 237 tys. zł za miejsca postojowe w parkingu podziemnym, 149,5 tys. zł za powierzchnię magazynową i 34,8 tys. zł za wodę i ścieki. Koszty te wzrosły w porównaniu z 2021 r. o 2101,2 tys. zł (o 9,4%). Z tytułu umowy najmu zawartej w styczniu 2018 r., z terminem obowiązywania do października 2028 r., Urząd poniósł dotychczas łączne koszty najmu tej nieruchomości w wysokości prawie 91 000 tys. zł. Ponadto UKNF jest właścicielem trzech nieruchomości biurowych w Warszawie, tj. nieruchomości przy ul. Jasnej 8, Jasnej 12 i Niedźwiedziej 6E. Koszty związane z ich administrowaniem w 2022 r. wyniosły łącznie 3337 tys. zł, w tym koszty związane z nieruchomościami przy ul. Jasnej 8 i 12 – 1603,4 tys. zł. Nieruchomość przy ul. Niedźwiedziej 6E jest użytkowana przez UKNF, natomiast nieruchomości przy ul. Jasnej 8 i 12 Urząd wynajął na okres od 1 stycznia 2021 r. do 31 grudnia 2025 r. Narodowemu Bankowi Polskiemu¹².

Najwyższa Izba Kontroli, badając wykonanie planu finansowego UKNF za 2021 r., sformułowała w wystąpieniu pokontrolnym uwagę odnośnie gospodarowania, w długim horyzoncie czasu, majątkiem trwałym Urzędu i zapewnienia na przyszłość siedziby dla UKNF. Z ustaleń kontroli wynika, że w grudniu 2022 r. Urząd opracował „Analizę sytuacji lokalowej UKNF wraz z rekomendacjami dalszych działań” (dalej: *Analiza*). W *Analizie* stwierdzono m.in., że „pracownicy Departamentu Administracji UKNF na bieżąco analizują trendy na rynku nieruchomości biurowych na podstawie dostępnych publicznie raportów i materiałów czołowych firm z branży zarządzania, pośrednictwa i doradztwa nieruchomościowego (...) Należy mieć na uwadze, że ryzyka związane z zerwaniem obecnie obowiązującej umowy najmu nieruchomości zlokalizowanej przy ul. Pięknej 20 w Warszawie, stagnacja i efekt spowolnienia na rynku nieruchomości związana z luką podażową powierzchni biurowej (...) powoduje, że wykonywanie analiz wykraczających poza horyzont czasowy dwóch lat jest bezcelowe. Do końca 2022 r. planowane jest oddanie do użytku zaledwie około 7000 m² powierzchni biurowej, zaś pozostała część ma zostać dostarczona na rynek w latach 2023-2025”.

¹² Wpływy z tytułu najmu tych nieruchomości w 2022 r. wyniosły 5288 tys. zł.

W niniejszym raporcie zarekomendowano, iż biorąc pod uwagę terminy wygasania umów najmu nieruchomości wynajętych Narodowemu Bankowi Polskiemu (dot. nieruchomości przy ul. Jasnej 8 i 12 do końca 2025 r.), wstępne zainteresowanie dalszym najmem ze strony Narodowego Banku Polskiego, hybrydowy model pracy w UKNF (możliwość pracy zdalnej w wymiarze 10 dni w skali miesiąca) oraz aktualny stan rynku nieruchomości, to najbardziej optymalnym wariantem postępowania z nieruchomościami UKNF przy ul. Jasnej jest wynajęcie obu budynków, co najmniej do momentu wygaśnięcia najmu budynku przy ul. Pięknej 20 (umowa wygasa w 2028 r.). Zdaniem UKNF, budynek przy ul. Pięknej 20 położony jest w najatrakcyjniejszym lokalizacyjnie miejscu Warszawy, która umożliwia bardzo dobrą komunikację Urzędu z innymi instytucjami państwa. Uwzględniając powyższe oraz z ekonomicznego punktu widzenia, stawka najmu w wysokości 17,34 EUR za 1 m² powierzchni (płacona obecnie) stawia nieruchomość w najniższym progu cenowym względem innych lokalizacji. Jak stwierdzono, był to kolejny argument za tym, że ewentualna zmiana siedziby przed wygaśnięciem obowiązującej umowy byłaby nie tylko niemożliwa z uwagi na zapisy umowy, ale również niezasadna ekonomicznie, gdyż obecne rynkowe stawki czynszu podobnej klasy budynków, w podobnej lokalizacji są wyższe, pomimo corocznej indeksacji stawki zapisanej w umowie z właścicielem obiektu przy ul. Pięknej 20.

W podsumowaniu raportu stwierdzono, że w odniesieniu do głównej siedziby Urzędu (Piękna 20) należy podjąć decyzję dotyczącą najmu, kierując się zaktualizowaną wiedzą na temat zakresu zadań nadzoru finansowego, docelowego modelu pracy uwzględniającego pracę zdalną i sytuacji na rynku nieruchomości. Było to potwierdzeniem słuszności uwagi NIK po kontroli wykonania planu finansowego za 2021 r. Autorzy *Analizy* przedstawili pięć wariantów decyzji w sprawie głównej siedziby UKNF, uznając że z dzisiejszej perspektywy najbardziej prawdopodobne to: (1) wynegocjowanie nowej umowy najmu nieruchomości przy ul. Pięknej 20, (2) zmiana wynajmowanego budynku, (3) wykupienie istniejącego budynku na własność, (4) budowa własnej siedziby lub (5) ograniczenie powierzchni biurowej w Warszawie do lokalizacji przy ul. Niedźwiedziej 6e oraz Jasnej 8 i Jasnej 12 (przy założeniu znacznego zwiększenia ilości czasu pracy zdalnej).

Powyższa analiza sytuacji lokalowej UKNF nie była przedmiotem obrad Komisji Nadzoru Finansowego. Z *Analizą* zostało zapoznane kierownictwo Urzędu i przyjęło przedstawione rekomendacje do zastosowania oraz wskazano na konieczność bieżącego monitorowania sytuacji na rynku nieruchomości.

(akta kontroli: tom I str. 102-108; tom II str. 201-202)

Koszty składek w 2022 r. w wysokości 43 998 tys. zł były niższe od planowanych o 9053 tys. zł (o 17,1%), ale wyższe od składek w 2021 r. o 6411 tys. zł (o 17,1%). Składki na ubezpieczenia społeczne w wysokości 32 208 tys. zł stanowiły 73,2% ogółu składek, składki na Fundusz Pracy oraz Fundusz Solidarnościowy – 4619 tys. zł (10,5%), a pozostałe składki – 7171 tys. zł (16,3%). Wzrost tych kosztów w porównaniu do 2021 r. dotyczył głównie wpłat na PFRON i dopłat do programu Pracowniczych Planów Kapitałowych, który wdrożony został w Urzędzie w 2021 r. Niepełne wykonanie planu w zakresie kosztów składek wynikało przede wszystkim z niższego niż planowano kosztu wynagrodzeń, a co za tym idzie również kosztów składek na ubezpieczenia społeczne oraz poziomu dopłaty UKNF do Pracowniczych Planów Kapitałowych.

Największymi składnikami pozostałych kosztów funkcjonowania Urzędu były koszty amortyzacji w wysokości 25 034 tys. zł (5,9% kosztów funkcjonowania), składki do organizacji międzynarodowych, w których uczestnictwo wynika z członkostwa

Polski w Unii Europejskiej, w wysokości 30 452 tys. zł (7,1%), koszty materiałów i energii w kwocie 9441 tys. zł (2,2%). Inne pozostałe koszty funkcjonowania Urzędu obejmowały głównie: świadczenia na rzecz osób fizycznych (6712 tys. zł), odpis na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych (2330 tys. zł), szkolenia pracowników niebędących członkami korpusu służby cywilnej (2486 tys. zł), podróże służbowe krajowe i zagraniczne (2552 tys. zł), podatki i opłaty (539 tys. zł).

Koszty amortyzacji były większe niż planowano o 34 tys. zł (o 0,1%) i w porównaniu do 2021 r. zmalały o 5617 tys. zł (o 18,3%). Wysoka wartość odpisów amortyzacyjnych wynikała głównie z faktu zakupu nowych wartości niematerialnych i prawnych oraz przyjęciu do ewidencji środków trwałych o znacznej wartości.

Koszty materiałów i energii wynosiły 9441 tys. zł i były mniejsze od planowanych o 2379 tys. zł (o 20,1%) i większe od poniesionych w 2021 r. o 128 tys. zł (o 1,4%). Podstawową przyczyną niepełnej realizacji planu tych kosztów był brak w 2022 r. planowanych zakupów mebli w Urzędzie w kwocie 1500 tys. zł. Planowane zakupy i zakończenie postępowania przetargowego pod koniec roku 2022, z powodu przeciągającego się postępowania, zostały przesunięte na 2023 r. Ponadto niższe od planowanych były koszty energii elektrycznej, pierwotnie planowane w wysokości 2500 tys. zł, następnie zwiększone do 3500 tys. zł, a ostatecznie wykonane w wysokości 2880 tys. zł.

Koszty świadczeń na rzecz osób fizycznych wyniosły w 2022 r. 6712 tys. zł, przy kwocie zaplanowanej 36 800 tys. zł (realizacja jedynie w 18,2%). W pozycji tej zaplanowane zostały w szczególności wynagrodzenia mediatorów oraz prezesa Sądu Polubownego przy KNF¹³ (w kwocie 36 000 tys. zł). Przy opracowywaniu planu na 2022 r. przyjęto, że przeprowadzonych zostanie 120 tysięcy mediacji. Dane za 2022 r. wskazywały jednak, że w trakcie całego roku zakończonych zostało 23 711 postępowań mediacyjnych.

Pozostałe koszty w kwocie 26 632 tys. zł stanowiły 5,9% kosztów ogółem i dotyczyły odpisu aktualizującego należności w kwocie 26 603 tys. zł oraz kar z lat ubiegłych przekazanych do Funduszu Edukacji Finansowej w kwocie 29 tys. zł. Były one wyższe od planowanych o 5632 tys. zł (o 26,8%) i wyższe od poniesionych w 2021 r. o 6905 tys. zł (o 35%) w związku z większą ilością kar, które przyniosły negatywny wynik postępowania egzekucyjnego.

Wydatki majątkowe w kwocie 21 517 tys. zł były niższe od planowanych o 8483 tys. zł (o 28,3%) i niższe od poniesionych w 2021 r. o 545 tys. zł (o 2,5%). Plan na 2022 r. w wysokości 30 000 tys. zł był tożsamy z planem na 2021 r. Obejmował głównie wydatki i zakupy inwestycyjne z przeznaczeniem na sfinansowanie systemów informatycznych, infrastruktury IT oraz licencji i oprogramowania. Niewykonanie planu wydatków majątkowych wynikało głównie z rezygnacji, po aktualizacji analiz zapotrzebowania, przeprowadzenia części inwestycji, tj. zakupu platformy analitycznej z silnikiem analiz (rozwiązanie pozwalające na identyfikację, analizę i agregację danych dotyczących podmiotów nadzorowanych) o wartości 3690 tys. zł oraz zakupu serwerów na potrzeby nowych projektów wraz z licencjami o wartości 4338 tys. zł. Ponadto dokonano przesunięcia na 2023 r. zakupu systemu do analizy ruchu sieciowego o wartości 450 tys. zł w związku z reorganizacją priorytetów

---

¹³ Projekt polubownego rozwiązywania sporów w ramach Centrum Mediacji Sądu Polubownego przy KNF został uruchomiony z inicjatywy Przewodniczącego Komisji Nadzoru Finansowego w październiku 2021 r. Realizacja projektu związana jest z koncepcją przewalutowania kredytów denominowanych lub indeksowanych do waluty innej niż waluta polska. Projekt polegał na stworzeniu kredytobiorcom oraz bankom możliwości polubownego rozwiązywania tzw. sporów frankowych w drodze ugód zawieranych na szeroką skalę w ramach mediacji przed Sądem Polubownym przy Komisji Nadzoru Finansowego. Wiązało się to z koniecznością powołania mediatorów, w tym mediatorów będących pracownikami Urzędu.

w zakresie rozbudowy infrastruktury teleinformatycznej na rzecz zapewnienia wysokiego poziomu cyberbezpieczeństwa, co bezpośrednio wynikało z wprowadzonego w lutym 2022 r. na terenie kraju stopnia alarmowego Charlie-CRP¹⁴.

Zobowiązania na koniec 2022 r. wyniosły 101 254 tys. zł i były to w całości zobowiązania niewymagalne. Były one wyższe o 39 000 tys. zł (o 62,6%) od stanu zobowiązań na koniec 2021 r. Przyczyną tak dużego wzrostu zobowiązań były nakładane kary na podmioty rynku finansowego, które z jednej strony stanowiły należności UKNF (do czasu zakończenia postępowań windykacyjnych), a z drugiej były zobowiązaniami Urzędu do czasu przekazania uzyskanych wpłat z tego tytułu na rzecz Funduszu Edukacji Finansowej. Największe zobowiązania dotyczyły: Funduszu Edukacji Finansowej w kwocie 76 148 tys. zł (75,2% ogółu zobowiązań), dostawców w kwocie 14 788 tys. zł (14,6%) i z tytułu Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych w kwocie 4272 tys. zł (4,2%). Ponadto wystąpiły zobowiązania wynikające z rozliczeń wpłat i opłat wniesionych przez nadzorowane podmioty na pokrycie kosztów nadzoru, a także z wadium wpłaconych przez uczestników przetargów ogłaszanych przez UKNF.

(akta kontroli: tom I str. 194, 225-226; tom II str. 196-205)

Szczegółowym badaniem objęto koszty w wysokości 69 246,4 tys. zł, tj. 15,3% kosztów ogółem UKNF. Metodą monetarną, uwzględniającą prawdopodobieństwo wyboru proporcjonalnie do wartości transakcji, została wylosowana próba w wysokości 68 887,8 tys. zł. Obejmowała ona 62 zapisy księgowe, w tym siedem pozycji na kwotę 19 568,4 tys. zł w grupie wydatków majątkowych oraz 55 pozycji na kwotę 49 319,4 tys. zł w grupie wydatków bieżących pozapłacowych. Objęte kontrolą wydatki majątkowe stanowiły 90,9% kwoty zrealizowanych wydatków majątkowych. Pozostała część próby w wysokości 358,7 tys. zł została dobrana w sposób celowy¹⁵ spośród postępowań dotyczących zamówień publicznych.

Kontrolą, w zakresie zgodności postępowania przy udzielaniu zamówień z przepisami ustawy Prawo zamówień publicznych, objęto trzy niżej wymienione zamówienia publiczne:

- 1) Postępowanie przeprowadzone w trybie przetargu nieograniczonego na zakup usługi druku. Kwota umowy wyniosła 3322,7 tys. zł (wydatkowano w 2022 r. – 127 tys. zł).
- 2) Zamówienie dotyczące świadczenia usługi wsparcia technicznego producenta dla posiadanych serwerów SUN/Oracle SPARC, w tym systemu operacyjnego, udzielone bez stosowania przepisów wyżej wymienionej ustawy. Kwota podpisanej umowy wyniosła 108,7 tys. zł.
- 3) Zamówienie na zakup pakietu 100 ogłoszeń rekrutacyjnych publikowanych na wyspecjalizowanym portalu internetowym Pracuj.pl, udzielone bez stosowania przepisów wyżej wymienionej ustawy. Kwota podpisanej umowy wyniosła 122,9 tys. zł.

W wyniku badania wyżej wymienionych zamówień publicznych nie stwierdzono naruszeń przepisów ustawy Prawo zamówień publicznych. Działania UKNF,

¹⁴ Stopień CHARLIE-CRP dotyczy bezpieczeństwa cyberprzestrzeni i jest trzecim z czterech stopni alarmowych określonych w ustawie z dnia 10 czerwca 2016 r. o działaniach antyterrorystycznych (Dz. U. z 2022 r. poz. 2632). Jest on wprowadzany w przypadku wystąpienia zdarzenia potwierdzającego prawdopodobny cel ataku o charakterze terrorystycznym w cyberprzestrzeni albo uzyskania wiarygodnych informacji o planowanym zdarzeniu.

¹⁵ Do badania wybrano, według osądu kontrolera, jedno postępowanie, do udzielenia którego zastosowano przepisy ustawy z dnia 11 września 2019 r. Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2022 r. poz. 1710, ze zm.; dalej także: uPzp) w trybie przetargu nieograniczonego i dwa zamówienia, do udzielenia których nie zastosowano przepisów uPzp z uwagi na wartość zamówienia lub inne ustawowe przesłanki wyłączenia.

dotyczące zamówień publicznych objętych badaniem, były zgodne z wewnętrznymi regulacjami odnośnie do udzielania zamówień publicznych¹⁶. Realizacja badanych zamówień w zakresie przedmiotu zamówienia, terminu realizacji i wysokości wynagrodzenia wykonawcy była zgodna z treścią zawartych umów.

Objęte kontrolą koszty poniesiono zgodnie z planem finansowym Urzędu Komisji Nadzoru Finansowego na 2022 r. na zakupy i usługi służące realizacji celów jednostki, gospodarnie oraz zgodnie z obowiązującymi przepisami.

(akta kontroli: tom I str. 227-230; tom II str. 79-178)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono nieprawidłowość polegającą na tym, że, dokonując zmiany planu finansowego w lutym 2022 r., Urząd nie w pełni uwzględnił postanowienia art. 52 ust. 2 pkt 2 ustawy o finansach publicznych. Zgodnie bowiem z brzmieniem tego przepisu, ujęte w rocznych planach finansowych jednostek sektora finansów publicznych (a więc również państwowych osób prawnych, o których mowa w art. 9 pkt 14 ustawy o finansach publicznych) koszty mogą ulec zwiększeniu, jeżeli zrealizowano przychody wyższe od prognozowanych oraz jeżeli zwiększenie kosztów nie spowoduje zwiększenia dotacji z budżetu lub zwiększenia planowanego stanu zobowiązań. Koszty ujęte w planie finansowym UKNF na 2022 r. zostały zwiększone pomimo niezrealizowania przychodów wyższych od prognozowanych¹⁷.

UKNF od 2019 r. jest państwową osobą prawną i jednostką sektora finansów publicznych, o której mowa w art. 9 pkt 14 ustawy o finansach publicznych. UKNF, prowadząc gospodarkę finansową, podlega reżimowi ustawy o finansach publicznych zgodnie z art. 10 ust. 2 tej ustawy. Ustawa o nadzorze nad rynkiem finansowym nie zawiera regulacji określających zasady dokonywania zmian planu finansowego UKNF. Tym samym, w ocenie NIK, nie powinno być wątpliwości, iż w przypadku UKNF stosowany powinien być art. 52 ust. 2 pkt 2 ustawy o finansach publicznych. Przepis ten w sposób wyraźny uzależnia możliwość zwiększenia kosztów w planie finansowym od tego, czy wyższe od planowanych przychody zostały zrealizowane. Samo zaplanowanie zwiększonych przychodów jest niewystarczające do zwiększenia planu kosztów. Ponadto należy wskazać, że celem ustawodawcy w związku z tą normą było uniemożliwienie jednostkom sektora finansów publicznych zwiększania finansowania dla obsługi powiększonych kosztów.

Dyrektor Departamentu Organizacji, Controllingu i Budżetowania wyjaśnił, że plan finansowy UKNF ustalany jest zgodnie z art. 19a ust. 6 ustawy o nadzorze nad rynkiem finansowym, który stanowi, iż koszty Urzędu pokrywane są z jego przychodów. Wskazał ponadto, iż zgodnie z art. 19a ust. 7 tej ustawy wpłaty i opłaty na pokrycie kosztów nadzoru ustala się w oparciu o kwotę ustaloną w planie finansowym Urzędu Komisji. Po zakończeniu roku obrotowego określa się różnicę pomiędzy planowanymi a wykonanymi kosztami, którą uwzględnia się w rozliczeniu kosztów nadzoru w danym roku obrotowym. Projekt planu finansowego na następny rok uchwalany jest w trakcie trwającego roku budżetowego, którego rozliczenie jest ujmowane w prognozie przychodów uzyskanych w roku następnym. W konsekwencji na tym etapie planowania nie ma możliwości określenia jeszcze różnicy pomiędzy planowanymi a wykonanymi kosztami, więc, co do zasady, przy określeniu

¹⁶ Zarządzenie nr 65/2021 Przewodniczącego KNF z dnia 9 listopada 2021 r. w sprawie regulaminu udzielania zamówień publicznych w Urzędzie Komisji Nadzoru Finansowego.

¹⁷ W tym miejscu wskazać należy, iż NIK już wcześniej w ramach kontroli innej państwowej osoby prawnej, której koszty działalności były ponoszone przez podmioty rynku finansowego, stwierdziła nieprawidłowość w zakresie zmiany planu finansowego, przeprowadzonej niezgodnie z art. 52 ust. 2 pkt 2 ustawy o finansach publicznych (patrz: wystąpienie pokontrolne KBF.410.001.14.2016 i informacja o wynikach kontroli KBF.430.009.2016 z wykonania planu finansowego Rzecznika Finansowego w 2015 r.).

planowanych przychodów na tym etapie planowania budżetowego przyjmowane jest pełne wykonanie planu kosztów roku poprzedniego. Wskazana specyfika ustalania planu finansowego i finansowania Urzędu Komisji Nadzoru Finansowego wymaga, aby rozliczenie kosztów nadzoru, a więc wyliczenie wpłat i opłat od podmiotów nadzorowanych, które ma miejsce już po zamknięciu roku poprzedniego, uwzględniało różnicę między planowanymi a zrealizowanymi kosztami roku ubiegłego. W praktyce całkowicie uniemożliwia to wykonanie przychodów powyżej poziomu ustalonego w planie finansowym (tj. w wysokości planowanych kosztów przy uwzględnieniu zerowej korekty), ponieważ z góry wiadomo, iż przychody zostaną pomniejszone o wyżej wskazaną różnicę między planowanymi a wykonanymi kosztami roku ubiegłego, która w momencie planowania nie jest możliwa do określenia. Z uwagi na opisany wyżej mechanizm ustalania planu finansowego UKNF, w przypadku zmiany planu kosztów o 5000 tys. zł, zgodnie z uchwałą KNF z 11 lutego 2022 r., zmiana ta zwiększyła plan przychodów zrealizowanych w roku 2022 o tę samą wartość.

(akta kontroli: tom II str. 211-214)

Powyższa zmiana w planie finansowym UKNF na 2022 r. nie wpłynęła na jego realizację, gdyż planowany wzrost kosztów (w grupie wynagrodzenia osobowe i składki) nie doszedł do skutku i wykonanie tych kosztów było niższe niż pierwotnie zakładano w załączniku do ustawy budżetowej (stanowiło 97% pierwotnie planowanej kwoty).

W pozostałej działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

1.3 Gospodarowanie wolnymi środkami

Opis stanu faktycznego

W 2022 r. UKNF przekazał Ministrowi Finansów w depozyt środki finansowe w łącznej wysokości 30 706 833,7 tys. zł. Były to depozyty *overnight*¹⁸ w kwocie 30 226 813,7 tys. zł oraz depozyty terminowe na kwotę 480 020 tys. zł. Średni dzienny stan środków przekazanych w depozyt w 2022 r. wynosił 121 852,5 tys. zł.

W 2022 r. UKNF utworzył 13 lokat terminowych na łączną kwotę 410 020 tys. zł (dwie lokaty, łącznie na kwotę 70 000 tys. zł, utworzone zostały jeszcze w 2021 r.). Lokaty te zostały zawarte na okres od 28 dni do 210 dni, a ich oprocentowanie wynosiło od 3,66% do 6,42%. W 2022 r. UKNF nie zerwał przed terminem żadnej lokaty. Na 31 grudnia 2022 r. cztery lokaty terminowe w łącznej wysokości 120 020 tys. zł pozostawały aktywne, a termin ich zapadalności przypadał na styczeń i luty 2023 r.

Stan środków pieniężnych na koniec 2022 r. wynosił 182 545,6 tys. zł. Na kwotę tę składały się powyższe lokaty terminowe (120 020 tys. zł) i środki w ramach konsolidacji rachunków w BGK.

UKNF nie dokonywał innych inwestycji w zakresie gospodarowania wolnymi środkami. W 2022 r. Urząd nie przekazywał środków na Fundusz Przeciwdziałania COVID-19.

(akta kontroli: tom I str. 206-224)

Stwierdzone nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

¹⁸ Depozyt otwierany na koniec dnia roboczego na podstawie stałego zlecenia posiadacza rachunku dla banku i zwracany na początku następnego dnia roboczego.

1.4 Realizacja zadań

W 2022 r. dla zadania realizowanego przez UKNF pod nazwą *Nadzór nad rynkiem finansowym* ustalono dwa mierniki:

- 1) Liczba zakończonych postępowań administracyjnych dotyczących rynku finansowego w stosunku do liczby wniosków o przeprowadzenie tych postępowań złożonych przez nadzorowane podmioty.
- 2) Liczba zakończonych postępowań inspekcyjnych w podmiotach nadzorowanych w stosunku do liczby postępowań inspekcyjnych planowanych.

Miernik dotyczący liczby zakończonych postępowań administracyjnych zrealizowano na poziomie 105% przy planowanej wartości miernika 93% (zakończono 2466 postępowań przy 2351 wnioskach o przeprowadzenie postępowań złożonych przez nadzorowane podmioty).

Miernik dotyczący liczby zakończonych postępowań inspekcyjnych zrealizowano na poziomie 97% przy planowanej wartości miernika 100% (przeprowadzono 155 inspekcji wobec planowanych 159).

Na poszczególnych nadzorowanych rynkach realizacja wyżej wymienionych mierników oraz liczba planowanych i zakończonych postępowań administracyjnych i inspekcyjnych kształtowały się następująco:

- rynek kapitałowy – liczba zakończonych postępowań administracyjnych wyniosła 113% przy planie 90% (zakończono 754 postępowania przy liczbie wniosków o ich przeprowadzenie – 668), a liczba zakończonych postępowań inspekcyjnych 91% wobec planowanych 100% (zakończono 29 inspekcji wobec planowanych 32);
- rynek ubezpieczeniowy – liczba zakończonych postępowań administracyjnych wyniosła 95% przy planie 90% (zakończono 165 postępowań administracyjnych przy liczbie wniosków o przeprowadzenie postępowań – 173), a liczba zakończonych postępowań inspekcyjnych 103% wobec planowanych 100% (zakończono 39 inspekcji wobec planowanych 38);
- rynek emerytalny – liczba zakończonych postępowań administracyjnych wyniosła 90% przy planie 99% (zakończono 334 postępowania przy liczbie wniosków o ich przeprowadzenie – 370), a liczba zakończonych postępowań inspekcyjnych 100% wobec planowanych 100% (w 2022 r. przeprowadzono jedno zaplanowane postępowanie inspekcyjne);
- rynek bankowy – liczba zakończonych postępowań administracyjnych wyniosła 106% przy planie 95% (zakończono 1213 postępowań administracyjnych przy liczbie wniosków o przeprowadzenie postępowania – 1140), a liczba zakończonych postępowań inspekcyjnych 98% wobec planowanych 100% (przeprowadzono 86 zaplanowanych inspekcji z zaplanowanych 88).

Monitoring mierników prowadzony był systematycznie na podstawie bieżących danych, między innymi z systemu informatycznego oraz informacji komórek organizacyjnych właściwych dla realizacji działań objętych miernikami. Sprawozdanie z wykonania planu finansowego państwowej osoby prawnej w układzie zadaniowym Rb-BZ2 sporządzone było za okres od początku roku do dnia 31 grudnia 2022 r. i przekazane do Kancelarii Prezesa Rady Ministrów w terminie określonym w rozporządzeniu Ministra Finansów w sprawie sprawozdawczości budżetowej w układzie zadaniowym.

W 2022 r. UKNF przekazał do Kancelarii Prezesa Rady Ministrów dwa sprawozdania z wykonania planu finansowego (za dwa kwartały 2022 r. i za trzy kwartały 2022 r.) sporządzone w układzie danych prezentowanych w planie finansowym wraz z opisem

realizacji poniesionych kosztów oraz zrealizowanych przez UKNF zadań merytorycznych. Prezes Rady Ministrów nie zgłaszał uwag i nie przekazywał zaleceń do tych sprawozdań.

(akta kontroli: tom II str. 72-78)

Stwierdzone
nieprawidłowości

Najwyższa Izba Kontroli nie stwierdziła nieprawidłowości w zakresie mierników, prezentowania i monitorowania danych budżetu w układzie zadaniowym. Kontrola nie obejmowała merytorycznych ani organizacyjnych uwarunkowań prowadzenia postępowań administracyjnych i inspekcyjnych.

OCENA CZĄSTKOWA

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie wykonanie planu finansowego Urzędu Komisji Nadzoru Finansowego na 2022 r., pomimo stwierdzonej nieprawidłowości w zakresie zmiany prognozy poziomu kosztów w planie finansowym na 2022 r. Urząd należycie pobierał przychody od nadzorowanych podmiotów rynku finansowego na pokrycie kosztów działalności Urzędu i jego organów. Nie stwierdzono nieprawidłowości w zbadanej próbie 15,3% kosztów poniesionych przez UKNF w 2022 r. Zostały one zrealizowane z zachowaniem zasad gospodarowania środkami publicznymi, określonych w ustawie o finansach publicznych. Prawidłowa była również realizacja mierników ustalonych w planie finansowym w układzie zadaniowym Urzędu Komisji Nadzoru Finansowego na 2022 r.

Nieprawidłowość w zakresie zmiany prognozy poziomu kosztów w planie finansowym, która polegała na niepełnym uwzględnieniu postanowień wynikających z art. 52 ust. 2 pkt 2 ustawy o finansach publicznych, nie wpłynęła na realizację samego planu finansowego.

OBSZAR

2. Sprawozdawczość

Opis stanu
faktycznego

Kontrolą objęto prawidłowość sporządzania sprawozdań za 2022 r. przez UKNF:

- z wykonania planu finansowego państwowej osoby prawnej,
- z wykonania planu finansowego państwowej osoby prawnej w układzie zadaniowym (RB-BZ2),
- sprawozdań w zakresie operacji finansowych za IV kwartał 2022 r. o stanie należności oraz wybranych aktywów finansowych (Rb-N) i o stanie zobowiązań według tytułów dłużnych oraz poręczeń i gwarancji (Rb-Z).

Kwoty wykazane w sprawozdaniach były zgodne z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej. Stosowany system kontroli zarządczej zapewniał w sposób racjonalny prawidłowość sporządzania sprawozdań, które zostały wykonane terminowo i prawidłowo pod względem merytorycznym i formalno-rachunkowym.

(akta kontroli: tom II str. 1-71, 179-195)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

OCENA CZĄSTKOWA

Najwyższa Izba Kontroli opiniuje pozytywnie sporządzone przez kontrolowaną jednostkę sprawozdania budżetowe i w zakresie operacji finansowych. Były one wykonane terminowo, a kwoty w nich zawarte wynikały z ewidencji księgowej na dzień sporządzenia sprawozdań.

V. Wnioski

Wniosek

W związku ze stwierdzoną nieprawidłowością, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK, wnosi o dokonywanie zmian planu finansowego

Urzędu Komisji Nadzoru Finansowego z uwzględnieniem treści art. 52 ust. 2 pkt 2 ustawy o finansach publicznych.

VI. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie¹⁹ umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do Dyrektora Departamentu Budżetu i Finansów Najwyższej Izby Kontroli. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykorzystania uwag
i wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK należy poinformować Najwyższą Izbę Kontroli, w terminie 14 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykonania wniosku pokontrolnego oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Warszawa,   kwietnia 2023 r.

Najwyższa Izba Kontroli
Departament Budżetu i Finansów
Dyrektor
Stanisław Jarosz

.....
podpis

Kontroler:

Tomasz Wańkowicz
główny specjalista
kontroli państwowej

.....
podpis

¹⁹ Najwyższa Izba Kontroli zwraca się z prośbą o zgłaszanie, w miarę możliwości, zastrzeżeń opatrzonych kwalifikowanym podpisem elektronicznym, na adres elektronicznej skrzynki podawczej (ePUAP) NIK lub na adres mailowy NIK wskazany w stopce na pierwszej stronie niniejszego wystąpienia. W przypadku zaś nadania pisma z zastrzeżeniami (pisma opatrzonego własnoręcznym podpisem) w placówce pocztowej operatora wyznaczonego, NIK zwraca się z prośbą o dodatkowe przekazanie skanu tych zastrzeżeń na ww. adres mailowy.